

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship Programme of the European Union

MEET More Equal Europe Together. Preventing islamophobia against women & girls N. 848472

ПРИМЕРЕН ОБЩИНСКИ ПЛАН

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДИСКРИМИНАЦИЯТА И ЗА СОЦИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ НА РАЗЛИЧНИ РЕЛИГИОЗНИ И ЕТНИЧЕСКИ ОБЩНОСТИ

1. Въведение

Ислямофобията е форма на дискриминация към мюсюлманската общност, която през последните години нараства в Европа. Въпреки че в България моделът на етническа толерантност, продължава да се дава за пример, има достатъчно документирани случаи за агресия и дискриминация на етническа и религиозна основа. Проучването на фондация „Партньори – България“ в края на 2019 г. сред жени и момичета от мюсюлманската общност показва, че дискриминацията към жените в областта на образованието, наемането на работа и други области на социалния живот се възприема като реално съществуваща и преживяна от тях.

Публикуваното през март 2020 изследване на Алфа рисърч¹ за нагласите на българското мнозинство към „различните“ или към другите етнически и религиозни общности в страната, показва общо толерантно отношение към малцинствата. Изключение прави единствено отношението към ромската общност, което е подчертано негативно.

Мнозинството изследваните лица подчертават добро отношение към мюсюлманите, особено към турската общност в страната. Към всички общности – мюсюлмани, арменци, българо-мохамедани, протестанти, католици и др. – доверието е високо, има желание за съвместна работа и съвместно съжителство в една държава и в една общност, има приятелство.

Въпреки това изследователите отчитат промени в нагласите към мюсюлманите, върху които влияят различни фактори като политика на управляващата коалиция, медийна пропаганда или глобален национализъм. Отбелязват се прояви на „нарастваща ислямофобия, която все повече поставя знак на равенство между религия и идеология, между религиозни практики и терористични атентати“. Все пак в българското изследване стойностите в тази посока са по-ниски в сравнение с показаните в други държави. Изследването на Алфа рисърч показва още, че по-ниската толерантност към

¹ Мнозинство и малцинства. Нагласи към различните, Алфа рисърч, 2020

мюсюлманите е характерна повече за мъжете отколкото за жените; по-често се среща сред младите хора до 30 г. в сравнение с другите възрастови групи; и е по-изявена сред жителите на София в сравнение с жителите на други населени места. Толерантността нараства сред групите с по-високи доходи и образование.

Авторите предупреждават, че тази най-обща толерантност може да бъде уязвима в зависимост от конкретни събития и социални или политически конюнктури, които могат да извадят на повърхността скрития заряд от национализъм и агресия особено по отношение на ромската общност.²

Както българските, така и много чуждестранни изследователи доказват убедително, че ислямът в България е по-скоро размит и светски и разликата между повечето българи /християни или атеисти/ и мюсюлмани като начин на мислене, бит и култура се различават минимално.³ В същото време и в образователната система, и в медиите съществува дефицит по отношение изучаването на същността на религиите по света. Ислямът остава непознат и асоцииран с негативни чувства и страхове, най-вече поради начинът, по който медиите го представят, например, когато пишат за живота в Близкия изток или за терористични атаки в чужбина, без да правят ясно разграничение от светския и отворен ислям, поддържан от почти един милион български граждани, чиято култура и традиции остават непознати за мнозинството.

Мюсюлманската култура и теми остават много слабо комуникирани на национално ниво в държавните телевизия, новинарски сайтове и вестници, което не допринася за повишаване на разбирането и намаляване на страховете на българите. В същото време националистическите намеси за ограничаване на правата на мюсюлманското малцинство и особено на жените, като например, въведената забрана за носене на бурка на публични места⁴ или изключването на ученички от мюсюлманската общност от училище, заради облеклото им⁵, помагат повече за конфронтацията и раздухване на страховете, отколкото за превенция на радикализацията.

Предвид различни инциденти срещу мюсюлмани през последните години, както и незатихващата заплаха, свързана с разпространението на престъпления от омраза, е важно политическите сили на местно и национално ниво да имат стратегия за опазване на социалния мир и превенция на конфликтите. Очаквано е да има мерки, които работят за взаимно опознаване на различните групи хора и за засилване на социалната кохезия, а не за разделение, насаждане на страх, недоверие и омраза.

Във всяка една общност Общинският съвет, избран от гражданите, трябва да играе водеща роля за гарантиране на социалното сближаване и защита на правата на човека. Като най-близко стоящ до хората, Общинският съвет трябва да има стратегия за превенция на дискриминацията към мюсюлманската общност, особено към жените и момичетата мюсюлманки, стратегия, която да се основава на правата на човека и на перспектива, насочена към разбирателство между културите.

² Почти една четвърт от изследваните открито заявяват, че мразят ромите, а половината респонденти споделят, че не желаят да живеят в една държава с тях, според „Мнозинство и малцинства. Нагласи към различните“, Алфа ризсърч, 2020

³ Калоян Константинов, https://m.offnews.bg/news/Analizi-i-Komentari_65/Da-mrazish-miusiulmanite-v-Balgariia-bez-nikoga-da-si-gi-sreshtal_699166.html

⁴ ЗАКОН ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НОСЕНЕТО НА ОБЛЕКЛО, ПРИКРИВАЩО ИЛИ СКРИВАЩО ЛИЦЕТО, Обн. ДВ. бр.80 от 11 Октомври 2016г. <https://www.lex.bg/en/laws/ldoc/2136914670>

⁵ Изключват ученичка от училище заради забрадка, БНТ 1, 13.04.2016, <https://news.bnt.bg/bg/a/izklyuchvat-uchenichka-ot-uchilishche-zaradi-zabradka>

Задължение на общинските власти е да гарантират свобода на изразяване на всички религиозни, етнически и други малцинствени групи и да осигурят защита на фундаменталните права на гражданите.

Както Всеобщата декларация за правата на човека, така и последващите международни конвенции за нейното приложение, посочват, че равенството и признаването на човешкото достойнство на всички хора е в основата на справедливостта и мира в света.

2. Цели и дейности

Предложеният „План за превенция на дискриминацията и за социално сближаване на различните религиозни и етнически общности“ е изработен от Консултативен експертен съвет към фондация „Партньори – България“ като част от усилията на екипа в рамките на проект „MEET - More Equal Europe Together. Preventing islamophobia against women & girls“. Въпреки че визира защита от дискриминация на жени и момичета мюсюлманки, Планът е насочен към широката публика поради факта, че всяка форма на ислямофобия, ксенофобия и расизъм създава корозия на връзките в социалната общност, увеличава неравенствата и подкопава позитивните аспекти от културните различия в градовете. Затова основните аспекти на Плана трябва да са свързани с образование и нарастване на разбирането и приемането на културните различия.

Цели:

1. Да се повиши информираността за ислямофобията като форма на дискриминация, особено тази, основана на пола и насочена към жени и момичета от мюсюлманската общност
2. Да се противодейства на негативните стереотипи за исляма и мюсюлманите
3. Да се засилят съществуващите механизми и да се създадат нови за противодействие на дискриминацията към момичета и жени от мюсюлманската общност

Примерни дейности:

Цел 1: Да се повиши информираността за ислямофобията като форма на дискриминация, особено тази, основана на пола и насочена към жени и момичета от мюсюлманската общност

- Провеждане на кампания срещу езика на омразата и в подкрепа на равенството и културното разнообразие в градовете
- Разпространение на образователни материали срещу езика на омразата
- Разпространение на материали за правата на гражданите
- Разпространение на образователни материали за формите на дискриминация, с които се сблъскват жените и момичетата от мюсюлманската общност
- Обучение на общински и други държавни служители по въпросите на дискриминацията и езика на омразата

- Подготовка на ръчник за общински служители за идентифициране на формите на дискриминация към жени и момичета от мюсюлманската общност
- Предоставяне на образователни материали в училищата за повишаване на информираността за ислямophobia като форма на дискриминация
- Предложение за обучение на учители по въпросите на ислямophobia, езикът на омразата и дискриминацията

Цел 2: Да се противодейства на негативните стереотипи за исляма и мюсюлманите

- Да се съберат и разпространят позитивни истории за приноса на мюсюлманите за развитието на общността
- Да се промотират културни събития, подчертаващи религиозното и културното разнообразие в града
- Да се промотира мултикултурно образование в училищата, насочено към приемане и уважение на различията
- Да се разпространяват добри практики на межкултурно взаимодействие

Цел 3: Да се засилят съществуващите механизми и да се създадат нови за противодействие на дискриминацията към момичета и жени от мюсюлманската общност

- Подкрепа на жените и момичетата от мюсюлманската общност да докладват случаи на дискриминация
- Подкрепа на институциите на локално равнище да събират информация, свързана с дискриминация срещу мюсюлманите
- Да се засилят механизмите на противодействие на дискриминацията и езика на омразата, включително чрез административните мерки, силовите структури на властта и съдебната система

По-нататъшни стъпки за развитие на плана са процедура за обсъждане на плана, развитие на дейностите в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен времеви хоризонт, изготвяне на примерен бюджет и идентифициране на партньори, консултанти, групи за подкрепа и изпълнители на плана.

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship Programme of the European Union

MEET More Equal Europe Together. Preventing islamophobia against women & girls N. 848472

DRAFT MUNICIPAL PLAN

FOR PREVENTION OF ISLAMOPHOBIA TO WOMEN AND GIRLS AND FOR SOCIAL COHESION OF DIFFERENT RELIGIOUS AND ETHNIC GROUPS IN THE COMMUNITY

1.Introduction

Islamophobia is a form of discrimination, against the Muslim community, which has been increasing in recent years in Europe. While many believe that Bulgaria remains a model of ethnic tolerance, a sufficient number of cases of aggression and discrimination, on the grounds of ethnicity and religion, has been documented. A survey of the Partners Bulgaria Foundation, conducted in the end of 2019 with Muslim women and girls reveals that they think discrimination of women in education, employment, and other fields of social life exists in reality and they have experienced it.

The results of a study, conducted by Alpha Research (published in March 2020)⁶, investigating the attitudes of the Bulgarian majority towards the “different ones”, or other ethnic and religious communities in the country, show that as a whole there is an attitude of tolerance towards the minorities, with the exception of the attitude to the Roma community, which is definitely negative.

The larger part of the respondents emphasize they have a positive attitude to Muslims, in particular to the Turkish community in Bulgaria. The majority trust all the communities - Muslims, Armenians, Bulgarian Mohammedans, Protestants, Catholics, etc, and are willing to work with them and to live together in the same country and community; friendship exists as well.

The researchers, however, note that the attitude to Muslims has changed due to the influence of various factors, such as the politics of the coalition in power, propaganda through media, or global nationalism. Manifestations of “*growing islamophobia, which is continuously putting*

⁶ “Majority and minorities. Attitudes towards the different ones”, Alpha Research, 2020.

the equal sign between religion and ideology, and between religious practices and terrorist attacks” are observed. The values obtained by the Bulgarian survey, though, are lower compared to those in other countries in this line. The study of Alpha Research reveals as well that men tend to be less tolerant to Muslims than women. Besides, the tolerance to Muslims is less common among young people below the age of 30, compared to other age groups, and it is stronger among the residents of Sofia than the residents of the country. Finally, it increases among those with better income and education.

The authors highlight that this being tolerant “in general” could be very fragile, and it becomes possible that specific events and social or political conditions can bring to the surface the hidden charge of nationalism and aggression which can be directed towards the Roma community in particular.⁷

Both Bulgarian and foreign researchers provide sufficient evidence that Muslims in Bulgaria are rather secular and the differences between them and the majority of Bulgarians, who are Christian or atheist, in terms of culture and way of life and thinking, are insignificant.⁸ At the same time, there are deficits in the education system and media with regards to studying the nature of religions across the world. The concept of Islam is still perceived as vague; besides, it is associated with fears and negative feelings. This is so mainly as a result of the news and publications in the media, concerning life in the Middle East or terrorist attacks abroad, that do not distinguish clearly between radical Islam and secular and open Islam, professed by a million of the Bulgarian citizens whose culture and traditions remain unfamiliar to the majority.

The culture of Islam and the topics, related to it, are still poorly covered at national level by the TV channels, news websites and newspapers. Apparently, this fact does not contribute neither to increased understanding of Islam and Muslims, nor to reducing the fears of Bulgarians. At the same time, some interventions by the nationalists, aiming to restrict the rights of the Muslim minority and especially of women (for example, the Bulgarian ban on wearing a burqa at public places⁹, or expelling female Muslim students from school because of their clothing¹⁰), are more likely to fuel confrontations and fears than to prevent radicalization.

Considering the number of incidents against Muslims in recent years, together with the relentless threat the spread of hate crimes poses, it is crucial for both local and national political powers to develop a strategy for social peace protection and conflict prevention. We expect measures to support mutual knowledge of different groups and enhance social cohesion, rather than divide and instill fear, mistrust and hatred.

The Municipal Council will be elected by the citizens; it should be playing a leading role for ensuring social cohesion and human rights protection in each community. Being the structure closest to the people, the Municipal Council should have a strategy for the prevention of

⁷ Almost a quarter of the respondents make it clear that they hate Roma, and half of them share that they do not want to live in the same country with the Roma community, according to the results of the study “Majority and minorities. Attitudes towards the different ones”, Alpha Research, 2020.

⁸ Kaloyan Konstantinov, https://m.offnews.bg/news/Analizi-i-Komentari_65/Da-mrazish-miusiulmanite-v-Balgariia-bez-nikoga-da-si-gi-sreshtal_699166.html (Hating Bulgarian Muslims without having ever met them)

⁹ ЗАКОН ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НОСЕНЕТО НА ОБЛЕКЛО, ПРИКРИВАЩО ИЛИ СКРИВАЩО ЛИЦЕТО, Обн. ДВ. бр.80 от 11 Октомври 2016г. <https://www.lex.bg/en/laws/doc/2136914670> (Restriction Act for wearing clothing, covering or hiding the face of a person, State Gazette, issue 80, 11.10.2016)

¹⁰ Изключват ученичка от училище заради забрадка, БНТ 1, 13.04.2016, <https://news.bnt.bg/bg/a/izklyuchvat-uchenichka-ot-uchilishche-zaradi-zabradka> (A schoolgirl expelled because of wearing a headscarf, Bulgarian National Television - Channel 1, 13.04.2016)

discrimination against the Muslim community, especially Muslim women and girls, a strategy clearly based on human rights and the perspective for intercultural understanding.

It is the obligation of the municipal authorities to guarantee freedom of expression to any religious, ethnic and other minority groups, and to ensure protection of the fundamental rights of citizens.

Both the Universal Declaration of Human Rights and the subsequent international conventions on its implementation state that equality and recognition of human dignity of everyone are the foundations of justice and peace in the world.

2. Aims and activities

The *Plan for prevention of discrimination and for social cohesion of different religious and ethnic communities*, proposed here, is developed by an advisory expert committee to the Partners Bulgaria Foundation. Even though the plan is focused on the protection of Muslim women and girls, it also addresses the audience at large due to the fact that any form of islamophobia, xenophobia and racism creates corrosion of relationships in the social community, amplifies inequality, and undermines the positive aspects of cultural differences in cities. Therefore, the key points of the Plan should be related to education and better understanding and acceptance of cultural differences.

Aims:

4. To raise awareness of islamophobia as a form of discrimination, especially as gender-based discrimination directed towards women and girls from the Muslim community.
5. To counteract negative stereotypes about Islam and Muslims.
6. To strengthen existing and create new mechanisms for tackling discrimination against girls and women from the Muslim community.

Indicative activities:

- 1. Aim 1: To raise awareness of islamophobia as a form of discrimination, especially as gender-based discrimination directed towards women and girls from the Muslim community.**
 - A campaign to fight hate speech and encourage equality and cultural diversity in cities;
 - Dissemination of educational materials developed to fight hate speech;
 - Dissemination of materials on citizen rights;
 - Dissemination of materials on the forms of discrimination Muslim girls and women are facing;
 - Training municipal and other public employees on the issues of discrimination and hate speech;
 - Elaboration of a manual for municipal employees for helping them to identify the forms of discrimination towards women and girls from the Muslim community;

- Providing schools with educational materials to raise awareness on islamophobia as a form of discrimination;
- A proposal for teacher training on the issues of islamophobia, hate speech, and discrimination.

Aim 2: To counteract negative stereotypes about Islam and Muslims.

- Collecting and disseminating positive stories of how Muslims have contributed to the development of the community;
- Promoting cultural events that emphasize on the religious and cultural diversity of the city;
- Promoting multicultural education at schools tailored to the acceptance and respect for differences;
- Dissemination of good practices for multicultural interaction.

Aim 3: To strengthen existing and create new mechanisms for tackling discrimination against girls and women from the Muslim community.

- Supporting Muslim women and girls to report cases of discrimination;
- Supporting institutions at local level to collect data on discrimination against Muslims;
- Strengthening the mechanisms for counteracting discrimination and hate speech through administrative measures, the structures of the police and the public prosecutors, and the judiciary.

Further steps for the development of the plan are a procedure for a discussion of the plan, development of activities in the short, medium and long term, preparation of an indicative budget and identification of partners, consultants, support groups and executors of the plan.